

ΛΑΖΑΡΟΣ ΜΠΟΣΚΟΣ

Δασολόγος

Τό Δάσος

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΣΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 1979

ΤΕΥΧΟΣ 83

Σχέδιο συμβάσεως γιά τήν προστασία τῆς "Αγρίας Ζωῆς καί τῶν Φυσικῶν Περιβαλλόντων

(Στρασβούργο Γαλλίας ἀπό 28.9.1977 μέχρι
30.9.1977)*

Τοῦ
Δρος Γεωργίου Μαυρομάτη
Δασολόγου - Οἰκολόγου

* Ἐκθεση ἀποστολῆς στή συνάντηση τῆς ἐπιτροπῆς
ἐμπειρογνομόνων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στίς 27 Σεπτεμβρίου 1977 ἀνεχώρησε ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία ἀποτελουμένη 1) Ἀπό τόν καθηγητή Α.Γ.Σ.Α. κ. Κων/νον Νιαβῆ καί 2) ἀπό τόν κ. Γεώργιο Μαυρομάτη Δασολόγο Ι.Δ.Ε.-Δρ. Οἰκολόγο, γιά τήν Ἔδρα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης στό Στρασβούργο, προκειμένου νά συμμετάσχει στή συνάντηση τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομόνων γιά τήν ἐπεξεργασία τοῦ Σχεδίου Συμβάσεως Προστασίας τῆς Ἀγρίας Ζωῆς καί τῶν Φυσικῶν περιβαλλόντων.

Πρόκειται γιά τή δευτέρα συνάντηση πού γίνεται γι' αὐτό τό σκοπό καί ἀφορᾷ τά Κράτη-Μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Ἡ διεξαγωγή τῶν συνομιλιῶν ἔγινε στό Μέγαρο τοῦ Συμβουλίου ἀπό τίς 28/9 ἕως τίς 30/9/1977.

2. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Μέ τήν ἔναρξη τῆς συναντήσεως ἀναγνώσθηκε ἡ ἡμερησία διάταξη πού υἱοθετήθηκε ἀπό τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καί ἄρχισαν οἱ ἐργασίες μέ θέματα:

α) Παρουσίαση ἀπό τή Γραμματεία τῶν τελικῶν ἀποφάσεων τῆς ἐξ Ἑπουργῶν Ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης πού ἀφοροῦσε τή συγκρότηση, τίς ἐντολές πρὸς ἐκτέλεση καί τίς μεθόδους ἐργασίας τῶν ἐπιτροπῶν, καθὼς ἐπίσης καί τοὺς ἐμπειρογνώμονες-Συμβούλους τῶν Ἐπιτροπῶν (Ἀποφάσεις (76)3 καί (76)4).

β) Παρουσίαση ἀπό τή Γραμματεία, τῆς εἰδικῆς ἐντολῆς πρὸς τήν Ἐπιτροπή Ἐμπειρογνομόνων, εἰδικῶν γιά τήν ἐκπόνηση θεσμικοῦ πλαισίου γιά τήν προστασία τῆς Ἀγρίας Ζωῆς.

γ) Ἐγκριση παρουσίας στίς ἐργασίες τῆς Ἐπιτροπῆς, παρατηρητῶν Διεθνῶν Ὄργανισμῶν καί Ὄργανώσεων καθὼς ἐπίσης καί Κρατῶν καί μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

δ) Παρουσίαση τῶν Ἐκθέσεων τῶν ὁμάδων ἐργασίας γιά τήν πανίδα καί τή χλωρίδα.

ε) Ἐξέταση τοῦ νέου Σχεδίου Συμβάσεως

στ) Διάφορα ἄλλα θέματα.

ζ) Καθορισμός τοῦ τόπου καί τῆς ἡμερομηνίας γιά τή προσεχῆ συνάντηση.

Μετά τήν ἀνάγνωση ἀπό τή Γραμματεία τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐξ Ἑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, τῆς εἰδικῆς ἐντολῆς γιά τήν ἐκπόνηση τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου, τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐμπειρογνομόνων γιά τήν πανίδα,

ΛΑΖΑΡΟΣ ΜΠΟΣΚΟΣ

Δασολόγος

Τό Δάσος

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΔΑΣΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 1979

ΤΕΥΧΟΣ 83

Σχέδιο συμβάσεως γιά τήν προστασία τῆς "Αγρίας Ζωῆς καί τῶν Φυσικῶν Περιβαλλόντων

(Στρασβοῦργο Γαλλίας ἀπό 28.9.1977 μέχρι
30.9.1977)*

Τοῦ
Δρος Γεωργίου Μαυρομάτη
Δασολόγου - Οἰκολόγου

* Ἐκθεση ἀποστολῆς στή συνάντηση τῆς ἐπιτροπῆς
ἐμπειρογνομόνων τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στίς 27 Σεπτεμβρίου 1977 ἀνεχώρησε ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία ἀποτελουμένη 1) Ἀπό τόν καθηγητή Α.Γ.Σ.Α. κ. Κων/νον Νιαβῆ καί 2) ἀπό τόν κ. Γεώργιο Μαυρομάτη Δασολόγο Ι.Δ.Ε.-Δρ. Οἰκολόγο, γιά τήν Ἔδρα τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης στό Στρασβοῦργο, προκειμένου νά συμμετάσχει στή συνάντηση τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομόνων γιά τήν ἐπεξεργασία τοῦ Σχεδίου Συμβάσεως Προστασίας τῆς Ἀγρίας Ζωῆς καί τῶν Φυσικῶν περιβαλλόντων.

Πρόκειται γιά τή δευτέρα συνάντηση πού γίνεται γι' αὐτό τό σκοπό καί ἀφορᾶ τά Κράτη-Μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Ἡ διεξαγωγή τῶν συνομιλιῶν ἔγινε στό Μέγαρο τοῦ Συμβουλίου ἀπό τίς 28/9 ἕως τίς 30/9/1977.

2. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Μέ τήν ἔναρξη τῆς συναντήσεως ἀναγνώσθηκε ἡ ἡμερησία διάταξη πού υἱοθετήθηκε ἀπό τά μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καί ἄρχισαν οἱ ἐργασίες μέ θέματα:

α) Παρουσίαση ἀπό τή Γραμματεία τῶν τελικῶν ἀποφάσεων τῆς ἐξ Ἑπουργῶν Ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης πού ἀφοροῦσε τή συγκρότηση, τίς ἐντολές πρὸς ἐκτέλεση καί τίς μεθόδους ἐργασίας τῶν ἐπιτροπῶν, καθὼς ἐπίσης καί τοὺς ἐμπειρογνώμονες-Συμβούλους τῶν Ἐπιτροπῶν (Ἀποφάσεις (76)3 καί (76)4).

β) Παρουσίαση ἀπό τή Γραμματεία, τῆς εἰδικῆς ἐντολῆς πρὸς τήν Ἐπιτροπή Ἐμπειρογνομόνων, εἰδικῶν γιά τήν ἐκπόνηση θεσμικοῦ πλαισίου γιά τήν προστασία τῆς Ἀγρίας Ζωῆς.

γ) Ἐγκριση παρουσίας στίς ἐργασίες τῆς Ἐπιτροπῆς, παρατηρητῶν Διεθνῶν Ὄργανισμῶν καί Ὄργανώσεων καθὼς ἐπίσης καί Κρατῶν καί μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

δ) Παρουσίαση τῶν Ἐκθέσεων τῶν ομάδων ἐργασίας γιά τήν πανίδα καί τή χλωρίδα.

ε) Ἐξέταση τοῦ νέου Σχεδίου Συμβάσεως

στ) Διάφορα ἄλλα θέματα.

ζ) Καθορισμός τοῦ τόπου καί τῆς ἡμερομηνίας γιά τή προσεχῆ συνάντηση.

Μετά τήν ἀνάγνωση ἀπό τή Γραμματεία τῶν ἀποφάσεων τῆς ἐξ Ἑπουργῶν Ἐπιτροπῆς, τῆς εἰδικῆς ἐντολῆς γιά τήν ἐκπόνηση τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου, τῶν ἐκθέσεων τῶν ἐμπειρογνομόνων γιά τήν πανίδα,

τήν χλωρίδα καί τῆς ἐκπονήσεως τοῦ νέου Σχεδίου Συμβάσεως, ἡ Ἐπιτροπή προχώρησε στό κύριο θέμα τῆς Συναντήσεως. Τό θέμα αὐτό ἦταν τό κείμενο τοῦ τροποποιηθέντος, ἔπειτα ἀπό τή συνάντηση στίς 15-17/11/1976, Σχεδίου Συμβάσεως.

Ἀπό τήν ἀρχή ἐτέθη θέμα ποιά κράτη θά συμμετάσχουν στή Σύμβαση, δηλαδή νά ἐξετασθεῖ μήπως μποροῦν νά συμμετάσχουν καί κράτη μή μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδή τό θέμα αὐτό ἐτέθη γιά πρώτη φορά, ἀπρόοπτα, ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία ἐπενέβη καί εἶπε, ὅτι πρέπει νά εἴμαστε ρεαλιστές ἄν ἐπιθυμοῦμε νά τελειώνουν οἱ ἐργασίες καί νά ὑπογραφεῖ σύντομα ἡ Σύμβαση. Ἄς συμφωνήσουν νά ὑπογράψουν πρῶτα τά Κράτη-Μέλη πού εἶναι εὐκολώτερο καί κατόπιν ἄς προσέλθουν νά τήν ἀποδεχθοῦν καί ἄλλα Κράτη πού θά τό ἐπιθυμοῦν. Διαφορετικά, θά χρονοτριβοῦμε ἕως ὅτου γίνουν οἱ συνεννοήσεις καί δέν θά ὑπογραφεῖ ἡ σύμβαση ἐγκαίρως. Εἶναι δύσκολο νά ἐπιτευχθεῖ συμφωνία καί ἔχομε τέτοια παραδείγματα ὅπως εἶναι οἱ προσπάθειες τῆς I.U.C.N. καί ἡ σύμβαση τῆς Οὐάσιγκτον.

Στά ἀνωτέρω συμφώνησαν καί οἱ Νομικοί Ἐμπειρογνώμονες τῆς Ἐπιτροπῆς πού εἶπαν ὅτι, χώρες πού δέν συμμετέχουν στή σύνταξη τῆς Συμβάσεως δέν μποροῦν νά τήν ὑπογράψουν. Ἡ ἐπικύρωση μόνον ἀπό τά Κράτη-μέλη μπορεῖ νά γίνει. Εἶναι δυνατόν ὅμως νά προβλεφθεῖ στή Σύμβαση, ὅτι θά μπορεῖ νά εἶναι ἀνοικτή καί νά γίνει ἀποδεκτή ἀπό ἄλλα κράτη μέ διαδικασίες διά τῆς διπλωματικῆς ὁδοῦ.

Ὁμοίως, ἡ Γαλλική Ἀντιπροσωπεία συμφώνησε, ὅτι τό Συμβούλιο Εὐρώπης δέν εἶναι Διεθνῆς Ὄργανισμός καί δέν μποροῦμε νά ξεφύγουμε ἀπό τά πλαίσια αὐτά. Ἡ Ὁλλανδική Ἀντιπροσωπεία εἶπε ἐπίσης, ὅτι ἡ Σύμβαση αὐτή μπορεῖ νά ἀποτελέσει ὑπόδειγμα γιά τή σύναψη Συμβάσεως ἀπό περισσότερα κράτη, στά πλαίσια Διεθνῶν Ὄργανισμῶν.

Τίς ἀπογευματινές ὥρες συνεχίστηκε ἡ συζήτηση ἐπί τοῦ Σχεδίου Συμβάσεως. Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία παρετήρησε ὅτι δίνεται μεγάλη σημασία, κυρίως ἀπό τίς χώρες τῆς Βορείου Εὐρώπης, γιά τά ἀποδημητικά εἶδη, ἐνῶ θά ἔπρεπε νά δοθεῖ βαρύτητα σέ ὅλα τά εἶδη πού κινδυνεύουν νά ἐξαφανιστοῦν.

Τήν ἐπομένη συνεχίστηκε ἡ κατ' ἄρθρο συζήτηση τοῦ Σχεδίου. Γιά τό ἄρθρο 3 πού ἀναφέρεται στίς ζῶνες ὑπό προστασία, ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία παρεμβαίνει καί παρατηρεῖ ὅτι δέν ὑπάρχουν σαφεῖς καί ἀκριβεῖς ὀρισμοί. Αὐτό θά ἔχει συνέπειες στό μέλλον καί θά παρουσιαστοῦν δυσκολίες κατά τήν ἐφαρμογή τῆς Συμβάσεως. Ἐπίσης, ἡ δημιουργία δικτύου προστατευομένων ζωνῶν θά προκαλέσει προβλήματα στήν ἀνάπτυξη τῆς χώρας (π.χ. στή Γεωργία κλπ). Θά δημιουργηθοῦν ἀντιθέσεις μεταξύ

τῶν ἀρμοδίων γιά τήν προστασία τῆς φύσεως καί αὐτῶν πού ἀσχολοῦνται μέ ἀναπτυξιακά ἔργα. Ἰδιαίτερα οἱ δυσκολίες θά παρουσιαστοῦν μεγαλύτερες στίς Μεσογειακές χώρες, στίς ὁποῖες οἱ Ὑγρότοποι (wetlands) τῶν Ἀποδημητικῶν πτηνῶν, γιά τούς ὁποίους ἐπιμένουν οἱ Νορβηγοί, ἔχουν συγχρόνως σημασία καί γιά τήν ἀγροτική οἰκονομία τῆς χώρας. Ἐπειδή λοιπόν ἕνα τέτοιο δίκτυο θά ἀνήκει στό σύνολο τῶν Κρατῶν -Μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, δέν θά πρέπει ἡ χώρα πού θά πλήττεται οἰκονομικῶς ἀπό τά μέτρα αὐτά, νά ἐπιβαρύνεται ἐξ ὀλοκλήρου, ἀλλά νά συμμετέχουν στήν ἐπιβάρυνση αὐτή ὅλα τά Κράτη-Μέλη.

Στό σημεῖο αὐτό ἐπενέβη συμβιβαστικά ἡ Ἰρλανδική Ἀντιπροσωπεία. Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία συνέχισε τή συζήτηση καί στό θέμα τῆς προστασίας κατά τῆς ρυπάνσεως. Ἐτόνισε ὅτι ἕνα τέτοιο πρόγραμμα θά στοιχίζει πολλά καί θά πρέπει νά ὑπάρχει διεθνῆς συνεργασία γιά τή χρηματοδότηση.

Ἡ Νορβηγική Ἀντιπροσωπεία πρότεινε στήν Ἑλληνική, νά δεχθεῖ τή Σύμβαση καί τό πρόβλημα θά ἐπιλυθεῖ ἐν συνεχείᾳ μέ μιά αὐστηρή ἐπιβλέψη κατά τήν ἐφαρμογή τῆς Συμβάσεως. Στό σημεῖο αὐτό, ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία τήν ἀντέκρουσε, λέγοντας ὅτι οἱ δυσκολίες καί τά προβλήματα ἐπιλύονται μέχρι τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συμβάσεως ἀπό τούς Ὑπουργούς τῶν Κρατῶν-Μελῶν. Κατά τήν στιγμή τῆς ὑπογραφῆς θά πρέπει νά ἔχουν ἀρθεῖ ὅλα τά ἐμπόδια.

Στή συνέχεια ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία πρότεινε στή Γραμματεία νά ζητᾷ ἀπό κάθε χώρα νά γνωματεύει γιά τά ζωϊκά καί φυτικά εἶδη πού κινδυνεύουν καί θά πρέπει νά τσθοῦν ὑπό προστασία στό τόπο τῆς, γιατί διαθέτει εἰδικούς πού γνωρίζουν καλύτερα τί συμβαίνει στή χώρα τους καί ἔχουν εὐρύτερες γνώσεις ἀπό τήν ὁμάδα ἐργασίας ἐμπειρογνομῶν.

Τελειώνοντας τή συζήτηση τοῦ ἄρθρου 3, ἡ Γερμανική Ἀντιπροσωπεία ἀναφέρεται στήν Εὐρωπαϊκή Σύμβαση τῆς Βόννης γιά τά ἀποδημητικά, πού θά εἶναι ἐτοιμη ἐντός τοῦ 1978.

Ἀνακεφαλαιώνοντας ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς, πρότεινε νά γίνει συσχέτιση τῆς Συμβάσεως αὐτῆς μέ ἄλλες παρόμοιες διεθνεῖς Συμβάσεις καί διαβεβαίωσε τήν Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία ὅτι θά ληφθεῖ ὑπόψη ἡ ἀπαιτήσῆ τῆς γιά οἰκονομική βοήθεια, προκειμένου νά ἐφαρμόσει τούς ὅρους τῆς Συμβάσεως.

Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία εὐχαρίστησε τόν Πρόεδρο καί ἡ συζήτηση προχώρησε στό ἄρθρο 4, σχετικό μέ τή προστασία τῶν εἰδῶν. Ἐπί τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἡ Ἰσλανδία πρότεινε νά προστεθεῖ μία παράγραφος πού νά λέει ὅτι κάθε χώρα θά πρέπει νά παίρνει ιδιαίτερα μέτρα γιά τά σπάνια εἶδη πού κιν-

δυνεύουν τοπικῶς. Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία εισηγήθηκε νά λαμβάνονται μέτρα, ἰδίως στίς Μεσογειακές χῶρες, ὅπως εἶναι καί ἡ Ἑλλάς, πού εἶναι πλούσιες σέ χλωρίδα καί γιά τά φυτικά εἶδη, παρόμοια ὅπως προτείνεται γιά ζωικά, ἀπό τίς βόρειες χῶρες.

Στή συνέχεια τῆς συζητήσεως γιά τά ὑπόλοιπα ἄρθρα, στό ἄρθρο 5 ἡ Γαλλία πρότεινε νά δημιουργηθοῦν βιογενετικές ζῶνες προστασίας καί γιά τή πανίδα, ὅπως προτείνεται γιά τή χλωρίδα. Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία εισηγήθηκε ὅπως, ἡ Ἐθνική Πολιτική τῶν Κρατῶν-Μελῶν, ἐναρμονισθεῖ σύμφωνα μέ τή Σύμβαση, δηλαδή νά ἀκολουθηθεῖ κοινή πολιτική. Ἡ πρόταση αὐτή ἐγινε, γιατί οἱ Βόρειες Εὐρωπαϊκές χῶρες (Σκανδιναβικές), ἀπαιτοῦσαν ἀπό τίς ἄλλες χῶρες, ἰδίως τίς Μεσογειακές, τροποποίηση τῆς πολιτικῆς τους πρὸς ὄφελος μόνον τῶν βορείων χωρῶν. Ἔτσι εἶχαν τήν ἀπαίτηση ἀπό τίς Μεσογειακές χῶρες νά ἀπαγορευθεῖ ἡ θήρα τῶν ἀποδημητικῶν πτηνῶν γιά νά ἐπιστρέφουν αὐτά στίς Σκανδιναβικές χῶρες, στίς ὁποῖες ὁμως θά ἐπιτρέπεται ἡ θήρα γιά κερδοσκοπικούς καθαρά σκοπούς. Τήν Ἑλληνική θέση τήν ὑποστήριξε ἡ Γερμανική Ἀντιπροσωπεία.

Ἀκολουθῶς ἡ Ἀντιπροσωπεία μας ἀνέφερε τήν ἐγγραφή εἰσήγηση πού ὑπέβαλε πρό καιροῦ στή Γραμματεία γιά τή λήψη μέτρων ἐναντίον τῆς ἀλιείας μέ χημικές μεθόδους, γιά νά προληφθεῖ ἡ ὑποβάθμιση τοῦ θαλάσσιου οἰκοσυστήματος.

Τό ἄρθρο 6 πού ἀποτελοῦσε συνέχεια τοῦ ἄρθρου 5 γιά τή προστασία τῶν εἰδῶν, πέρασε χωρίς μεγάλη συζήτηση.

Κατόπιν ἡ Ἐπιτροπή προχώρησε στή συζήτηση τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ Σχεδίου Συμβάσεως πού ἀφοροῦσε τά εἰδικά μέτρα πού θά πρέπει νά ληφθοῦν γιά τά ἀπειλούμενα ἀποδημητικά εἶδη. Στή συζήτηση τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ, φάνηκαν καθαρά οἱ προθέσεις τῶν βορείων χωρῶν πού ἤθελαν νά ἀπαγορευθεῖ σέ μᾶς ἡ θήρα ἢ νά περιορισθῇ στό ἐλάχιστο, χωρίς ἀντιστοίχως οἱ χῶρες αὐτές νά πάρουν τά ἴδια μέτρα. Καί τοῦτο διαπιστώθηκε ὅταν θορυβήθηκαν οἱ ἄλλες χῶρες στή πρόταση τῆς Ἀντιπροσωπείας μας ὅτι εἴμαστε πρόθυμοι νά περιορίσουμε τό κυνήγι, νά διαφυλάξουμε καί νά προστατεύσουμε τοὺς διαδρόμους (περάσματα) τῶν ἀποδημητικῶν, ἀλλά ἀπαι-

τοῦμε νά κάνουν τό ἴδιο ὅλες οἱ συμβαλλόμενες χῶρες.

Τό ἄρθρο 8 πού ἀναφερόταν σέ συμπληρωματικά μέτρα γιά τή προστασία τῆς πανίδος καί χλωρίδος, γιά τή μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος πέρασε χωρίς πολλές σπουδαῖες παρατηρήσεις ἢ τροπολογίες.

Μέ τή περάτωση τῆς κατ' ἄρθρον συζητήσεως, ἡ συνεδρίαση διακόπηκε γιά νά ἐπαναληφθῇ τήν ἐπομένη 30.9.1977 πού ἦταν ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς συναντήσεως μέ γενικά θέματα ἐπὶ τοῦ σχεδίου Συμβάσεως. Ἡ Ἐπιτροπή ἐπανῆλθε στό ἐρώτημα ἂν ἡ Σύμβαση θά ἦταν ἀνοικτή καί γιά ἄλλα κράτη μὴ μέλη τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης. Ἐπίσης τό ἐρώτημα ἐπεξετάθη καί γιά τή περίπτωση πού ἡ Σύμβαση θά ἦταν ἀνοικτή, ἐάν θά ἀφοροῦσε Κράτη μὴ μέλη τῆς Εὐρώπης ἢ ὅλα τά κράτη τοῦ κόσμου. Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία παρενέβη καί εἶπε ὅτι αὐτά εἶναι θέματα πολιτικῆς καί διπλωματικῆς φύσεως. Ἡ Ἐπιτροπή μας ἀποτελεῖται ἀπό εἰδικούς ἐπιστήμονες πού δέν εἶναι ἀρμόδιοι γι' αὐτά τά θέματα. Θά ὑποβληθοῦν τά ἀποτελέσματα τῶν συζητήσεων στήν ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπή καί αὐτή θά ἀποφασίσει γιά τή διεύρυνση ἢ μὴ τῆς Συμβάσεως.

Ἡ Γαλλική Ἀντιπροσωπεία πρότεινε νά δοθεῖ ἐντολή στήν Ἐπιτροπή Συντάξεως τῆς Συμβάσεως νά εισηγηθεῖ ἐναλλακτικές λύσεις καί σχέδια καί νά τά ὑποβάλει στό Συμβούλιο Εὐρώπης.

Ἡ Γαλλία, ἡ Νορβηγία, τό Βέλγιο, ἡ Μ. Βρετανία καί ἡ Δ. Γερμανία, συμφώνησαν νά παραμείνει ἀνοικτή ἡ Σύμβαση. Ἡ Ἑλληνική Ἀντιπροσωπεία συμφώνησε καί αὐτή, ἀλλ' ἐπέμεινε νά γίνει πρῶτα μέσα στό πλαίσιο τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης γιά νά ὑπογραφεῖ τό συντομότερο, γιατί χάνεται πολύς χρόνος. Ὁ Πρόεδρος πρότεινε νά δοθεῖ ἐντολή στήν Ἐπιτροπή Συντάξεως τῆς Συμβάσεως νά ἐξαντλήσει κάθε προσπάθεια, ὥστε νά ὑπάρξουν δυνατότητες συνδέσεως καί τῶν ἄλλων κρατῶν μέ τή Σύμβαση τῶν κρατῶν-μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Κατόπιν συζητήθηκε ἀπό τήν Ἐπιτροπή, ἡ ἐντολή πρὸς τήν ομάδα ἐργασίας γιά τή σύνταξη τοῦ καταλόγου τῶν ἀπειλουμένων εἰδῶν καί ὁ καθορισμός τῆς ἡμερομηνίας τῆς νέας συναντήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τό Μάρτιο 1978 στό Στρασβούργο.

Μέ τήν ἐξάντληση τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἔληξαν οἱ ἐργασίες τῆς συναντήσεως.